

Но отъ де знаемъ, че пещерата, която ние посетихме, е служила за жилище на нашия прадѣдъ, когато по повърхността ѝ не виждаме никакви останки, които биха ни увѣрили въ това?

Такива останки въ сѫщностъ има, но тѣ не лежатъ по повърхността на пещерата, а се намиратъ дѣлбоко подъ нея, защото отъ тогава, когато пещерата е служила за жилище, до днесъ сѫ изминали много хиляди години, и презъ този дѣлъгъ периодъ върху пода сѫ се наслояли вече нѣколко пласта.

Ако искаме да видимъ тѣзи останки, щѣ трѣба непремѣнно да разкопаемъ пещерата. Избираме близо до входа ѝ едно място, сухо и свѣтло, и почваме да копаемъ.

Слизаме на дѣлбочина $1\frac{1}{2}$ — 2 м., и ето че се явяватъ въ голѣмо количество разчупени животински кости и зѣби, които внимателно събираме. Между тѣхъ се срѣщатъ сѫщо така множество кремъци и заострени кости или рога, които очевидно сѫ минали презъ човѣшка рѣка. Намираме сѫщо вжглени и пепель.

Всички тия останки, които за повечето хора сѫ само кости и кремъци и нищо друго, за науката сѫ паметници, които могатъ да ни разкажатъ много нѣща.

Нека внимателно разгледаме костите и зѣбитѣ. Първо. Виждаме че събраните кости принадлежатъ на най-разнообразни животни. Има кости отъ **пещерна мечка**, **мамутъ** (прадѣдъ на днешните слонове), **носорогъ**, **пещерна хиена**, **дивъ конь**, **северенъ еленъ**, **вълкъ**, **туръ** (прадѣдъ на днешния волъ), **бизонъ**, **дива коза**, и много други по-малки животни.

Второ. Всички черепи и продѣлговати кости сѫ умишлено начупени и върху много отъ тѣхъ личатъ ясни следи отъ ударъ.

Трето. Нѣкои отъ костите сѫ повече или по-малко увѣглени.

Четвърто. Наредъ съ животинските кости, намираме и човѣшки, сѫщо така начупени.

Да разгледаме сега събраните кремъци. Срѣщаме едри кремъчни буци, отъ които сѫ били отчупвани малки пластинки, нѣкои отъ тѣхъ грижливо обработени, за да могатъ да послужатъ за върхове на копия и стрели или като стъргалки и пр.

Между тия орждия често срѣщаме продѣлговати кремъчни луспи съ остри странични рѣброве. Тѣ сѫ служили за ножове.

Освенъ орждия отъ кремъкъ, ще намѣримъ сѫщо изкуствено заострени кости. Всѣки единъ отъ васъ ще каже, че това сѫ шила.

Като имаме всички този материалъ на рѣка и като знаемъ, че още днесъ има народи върху земята, които употребяватъ сѫщо такива орждия и чийто начинъ на животъ е добре проученъ,